

16. Kiinteistövirasto

Kiinteistövirasto toimii kiinteistölautakunnan alaisena. Viraston päällikkönä oli v. 1972 edelleen varat. Pentti Lehto.

Kiinteistövirasto jakautuu kanslia-, tontti-, maatalous-, metsä-, kaupunkimittaus- ja talo-osastoon. Erillisinä toimistoina ovat geoteknillinen toimisto ja asuntotuotantotoimisto.

Viraston diaariin merkittiin kertomusvuonna 5 177 (ed. v. 4 751) asiaa. Näistä oli virastopäällikön asioita 335 (322), kansliaosaston 882 (816), tonttiosaston 3 042 (2 784), maatalousosaston 19 (23), metsäosaston 26 (16), kaupunkimittausosaston 464 (365) ja talo-osaston 408 (425). Kiinteistöviraston lähettämien kirjeiden lukumäärä oli 1 358 (1 358). Virastopäällikön päätösluettelon pykäläluku oli 226 (227) ja kansliaosaston osastopäällikön päätösluettelon pykäläluku 99 (104).

Henkilökunta. Kiinteistöviraston palvelukseen otettiin kertomusvuonna 35 henkilöä ja palveluksesta erosi 12 henkilöä. Eri osastoilla avoinna olleisiin virkoihin *valittiin* henkilökuntaa seuraavasti:

— kansliaosastolle toimistoapulainen, arkistojärjestäjä ja kirjanpitäjä,

— kaupunkimittausosastolle katukorvaus-insinööri, piiri-insinööri ja insinööri, 4 mittausteknikkoa, laskija, 2 kartoittajaa ja 5 piirtäjää,

— tonttiosastolle vs.apul.pysäköinninvalvoja, rakennusmestari, toimentaja, valvontapulainen ja 3 toimistoapulaista,

— talo-osastolle alueisännöitsijä, asuntoasiainsihteri, 3 kanslistia, apul.kirjanpitäjä,

2 toimistoapulaista sekä

— metsäosastolle kaupunginmetsänhoitaja ja metsäteknikko.

Eri osastoilta *erosi* henkilökuntaa seuraavasti:

— kaupunkimittausosastolta mittausteknikko (25. pl.) ja piirtäjä (9. pl.),

— tonttiosastolta toimentaja (12. pl.), 2 valvonta-apulaista (10. pl.) ja 2 toimistoapulaista (8. pl.),

— talo-osastolta alueisännöitsijä (24. pl.), apul.kirjanpitäjä (10. pl.), vahtimestari (11. pl.) ja talonmies (1. pl.) sekä

— metsäosastolta kaupunginmetsänhoitaja (32. pl.).

Huoneistot. Kiinteistöviraston eri osastot toimivat kertomusvuonna kaupungin omistamissa taloissa ja huoneistoissa seuraavasti:

— virastopäällikkö ja kansliaosasto, Katariinankatu 1, 2. kerros,

— tonttiosasto, Katariinankatu 1, 1. kerros,

— tonttiosasto, pysäköinninvalvontatsto, Liisankatu 16,

— tonttiosasto, siirtolapuutarhatoiminta, Katariinankatu 3,

— metsäosasto, Katariinankatu 3, 1. kerros,

— talo-osasto, Pohjoisesplanadikatu 5, 3. kerros,

— talo-osasto, asuntoasiaintsto, Pieni Robertinkatu 13, 2.5. lähtien Hämeentie 10,

— asuntotuotantotoimisto, Toinen linja 7,

— maatalousosasto, Tuomarinkylän kartano,

— geoteknillinen toimisto, Yrjönkatu 21 b,

16. Kiinteistövirasto

— kaupunkimittausosasto, Eteläranta 10,
2. kerros (vuokrahuoneisto), Eteläranta 10, 4.
kerros (kaup.osakehuoneisto).

Kansliaosasto

Kansliaosaston toimialaan kuuluivat samat asiat kuin aikaisemminkin. Seuraavat luvut valaisevat osaston toimintaa kertomusvuonna:

	1972	1971
— kauppa- ja vaihtokirjoja + esisopimuksia	204	150
— maanvuokrasopimuksia	212	173
— maanvuokrasopimukseen tehtyjä ind. lis.	457	1
» » muita muutoksia	90	239
— huoneenvuokrasopimuksia	20	16
— lainasopimuksia	—	—
— muita sopimuksia (Katu- ja viemärirakennuskorv.)	63	51
— muita toimeksiantoja, jotka eivät ole johtaneet sopimukseen	111	198
— vuokraoikeuden siirtoja	112	77
— asiakkaille annettuja hallintaoikeustodistuksia ym.	471	468
— » » vuokrasopimus- ym. jäljennöksiä	201	118
— lainhuudatus- ja kiinnitysasioita	364	365
— suoritettu rakennuslain mukaisia korvauksia (Rak.L 74 § 1)	71	54
— kertomusvuonna lähetettiin kirjoja	785	715

Kansliaosaston alaisena toimiva kiinteistöluettelo suoritettiin vuoden aikana seuraavat kantaomaisuuden kirjanpidolliset ja kartastolliset muutokset:

— kirjattuja kiinteistöjen ostoja 88, vaihtoja 24 ja myyntejä 39. Tällöin kaupungin omistamien maa- ja vesialueiden pinta-alat muuttuivat seuraavasti:

	kaupungin alue	muut kunnat
maa-alueiden lisäys	105.5 ha	386.5 ha
vesialueiden »	7.7 »	52.6 »
maa-alueiden supistuminen	8.4 »	0.1 »
vesialueiden »	—	—

— tonttien ym. vuokrauksia kirjattiin 163, varauksia 4, ryhmäsiirtoja 361, rakennuslain mukaisia muutoksia 28, yleisten alueiden mitauksia 119, vesialueiden täyttöjä 8 (5.3 ha) ja asemakaavamuutoksia 13,
— ostojen, vaihtojen ym. yhteydessä kaupunki sai 164 rakennusta sekä tilivuoden aikana valmistuneet uudisrakennukset. Toisaalta myyntien, purkamisten ym. toimenpiteitten kautta poistettiin kirjanpidosta 146 rakennusta tai rakennelmaa,

— rakennuskustannuksia kirjattiin talorakennusosaston osalta 52.5 mmk ja katurakennusosaston osalta 5.2 mmk. Lisäksi kirjattiin eri hallinto- ja johtokuntien omassa käytössä olevat peruserävarat ja rakennusmäärärahat.

Kiinteän kantaomaisuuden talousarviolaskelma v:lle 1973 laadittiin 15 hallinto- ja johtokunnalle. Virastokartta Ki 10:n uuden painoksen täydennystyötä sekä tietojen tarkistustyötä kuntasuunnittelurekisterin kanssa

jatkettiin edelleen. Kaupunginhallitus vahvisti käyttöomaisuuden arvostustoimikunnan mietinnön vuoden vaihteessa, joten sen toteuttaminen siirtyi v:lle 1973.

Tonttiosasto

Tonttien luovuttaminen. Vuokraus oli edelleen tonttien ja alueiden pääasiallinen luovu-

v.	kpl	hy
1965	39	n. 5 500
1966	21	» 1 800
1967	7	» 4 100
1968	4	» 2 000

Tontteja ja alueita esitettiin kertomusvuonna vuokrattavaksi eri tarkoituksiin seuraavasti (suluissa edellisen vuoden luvut):

- teollisuus-, pienteollisuus- ja varastoalueiden tontteja 44 (38)
- liiketontteja 9 (5)
- huolto- ja jakeluasematontteja .. 7 (3)
- autopaikkatontteja ja -alueita .. 13 (17)
- yleisten rakennusten tontteja .. 2 (2)

Lisäksi esitettiin tontteja ja alueita luovuttavaksi mm. työmaa-alueiksi, esittely- ja myyntitarkoituksiin, leikkikentiksi, pienoishölkäkentiksi jne. 54 (44) sekä varattavaksi 44 (49) tonttia tai aluetta mahdollisia myöhempiä luovutuksia varten. Varauksia esitettiin jatkettavaksi 17 (22).

Pienteollisuus- ja varastoalueiden tonttien vuokraaminen rajoittui kertomusvuonna pääasiassa hajanaisiin yksittäistapauksiin sekä vapautuneitten tonttien vuokraamisiin. Vireillä ovat edelleen Tattarisuon teollisuusalueen laajentaminen ja Oulunkylän Niittylän teollisuusalueen tiivistäminen.

Kivikon teollisuusalueen asemakaava vahvistettiin 8.11. Tontit päästään luovuttamaan kunnallisteknillisten laitteiden valmistuttua n. vuoden kuluttua. Alueelle keskittyyne au-

tusmuoto. Asuntotontteja vuokrattiin 19 (ed.v. 26) ja niiden rakennusoikeus oli yhteensä 4 227 (5 215) huoneyksikköä. Kertomusvuoden lukuihin eivät sisälly Pasilan tilapäiset vuokraukset. Luovutetut tontit sijaitsivat suurimmaksi osaksi Patolan, Koskelan ja Pihlajiston alueella.

Viime vuosina vuokrattiin asuntotontteja seuraavasti (huoneyksikköjä = hy):

v.	kpl	hy
1969	11	3 012
1970	22	4 416
1971	26	5 215
1972	19	4 227

toalan palveluliikkeitä. Pikkutontteja on alueella 20 ja isoja 9.

Uudenpellon varastoalueen tyhjentäminen jatkui kertomusvuonna. Itä-Pasilan uuden asuntoalueen kunnallisteknillisten töiden tieltä jouduttiin kiireellisesti tyhjentämään Vallilan metsän ja Mäkelän varastoalueita. Pienteollisuustonttien puutteen johdosta irtisanotuille jouduttiin vuokraamaan mm. Tattarisuolta sellaisia tontteja ja alueita, jotka eivät olleet luovutuskunnossa. Malmin teollisuusalueet ovat edelleen rakennuskiellossa asemakaavasuunnitelmien keskeneräisyyden vuoksi.

Varasto- ja pienteollisuustonttien puute alkoi tuntua tyhjennettäessä vanhoja varastoalueita uusien asemakaavojen toteuttamista varten. Itä-Pasilan ja Uudenpellon alueilla on uudelleen sijoitettavia pienyrittäjiä vielä yhteensä kolmisenkymmentä.

Myytäväksi esitettiin vuoden aikana 24 (16) määrää alaa (tontinosaa) ja — (8) tonttia.

Aluevaihtoja esitettiin suoritettavaksi 21 (26). Näiden yhteydessä kaupunki sai 30 (34) ja luovutti 25 (27) tilaa, tonttia tai määrää alaa.

Alueiden ja rakennusten ostaminen. Kaupungille tarjosi 64 (72) eri maanomistajaa ostettavaksi yhteensä 59 (35) tilaa tai tonttia

ja 33 (46) määräälaa. Myyntitarjouksia esitettiin hylättäväksi 18 (18). Vuokrasuhteen purkamisen yhteydessä esitettiin 34 (28) rakennusta ostettavaksi.

Muut asiat. Vuokraoikeuksia ehdotettiin jatkettavaksi 67:n (84) ja irtisanottavaksi 66 (63) tontin ja alueen osalta. Kaupungin omistaman maan käyttämistä koskevia lupia esiteltiin 171 (235).

Rakennuslain 74 §:n 1 mom:n mukaisia korvauksia suoritettiin 70:lle (48) ja 71 §:n 2 mom:n mukaisia korvauksia 19 (9) maanomistajalle. Yleisten alueiden mittauksia pantiin vireille 33 (163). Kaupungin virastoille ja laitoksille suoritettiin 9 (7) kiinteistön arviointia.

Kolmivuotiskatselmus suoritettiin kaupungin pohjoisella alueella, jossa tarkastuskohteita oli 1 200. Edelleen valvottiin kaupungin alueiden käyttämistä, rakennus- ja aitaamisvelvollisuuden täyttämistä ja osakaiden asumista huoneistoissaan.

Edelleen esiteltiin rakennuspiirustuksia, velkakirjojen tallettamisia sekä vuokranmaksujen lykkäyksiä. Kunnallisteknisiä töitä varten tarvittavia työ- ja haltuunottolupia hankittiin 199 (192). Rakennusasetuksen 92 §:n mukaisia ilmoituksia katualueen haltuunotamisesta lähetettiin 9 (6). Jäteveden laskemisesta yms. asioista annettiin kaupunginhallitukselle 33 (25) lausuntoa. Kaupunki kuului 99 (95) tiekuntaan, joita koskevia lausuntoja annettiin 4 (12).

Romuautoja vietiin tonttiosaston toimesta Tattarisuolle 264 (260), joista lunastettiin takaisin 23 (30).

Tonttiosaston päällikön päätösluettelon mukaan hyväksyttiin 11 (12) muutospirustusta, 40 (47) tilapäisalueen vuokrausta ja 13 (19) irtisanomista. Vuokraoikeuden siirtoja merkittiin 112 (77). Henkilökunnan palkkaamista koskevia asioita esiteltiin 27 (18). Juhannuskokkojen polttamiseen myönnettiin 27 (27) lupaa.

Asuntolainatoimisto. Toimiston toiminta jakautui lainoitusmuotojen mukaisesti kol-

meen sektoriin seuraavasti:

1) talokohtaiset lainat. Kertomusvuoden asuntolainamäärärahasta myönnettiin asuntolainoja n. 41.5 mmk eli n. 10 mmk enemmän kuin edellisenä vuonna. Useita hankkeita peruuntui tai lykkääntyi korkeiden rakennuskustannusten tai kaavallisen tilanteen vuoksi. Määrärahaikiintiön ulkopuolisista määrärahoista myönnettiin opiskelija-asuntoloita varten n. 4 mmk.

Kiinteistölautakunnalle toimitettiin lausuntoineen 30 v:n 1973 asuntolainamäärärahoihin kohdistunutta lainahakemusta, jolla anottiin yhteensä 108 mmk:n luottoa. Lukuihin sisältyi kolme opiskelija-asuntolahanketta sekä eräitä mahdollisesti työvoimapolitiittisista asuntomäärärahoista lainoitettavia hankkeita.

Kuuteen vuokratuloon hyväksyttiin rakennuttajan valitsevat asukkaat sekä uusia asukkaita aikaisemmin rakennettuihin vuokrataloihin.

2) edellisen vuoden hakemusten perusteella myönnettiin 11 hakijalle asunto- ja lisälainoja yht. 305 000 mk. Uusia lainahakemuksia saapui 14, joilla anottiin yhteensä 31 lainaa 310 000 mk.

Vuoden aikana suoritettiin n. 600 asuntolainatarkastusta, jotka olivat osaksi vanhojen rakennusten jälkivalvontaa, osaksi rakenteilla olevien rakennusten arviointeja. Edelleen käsiteltiin lainansiirtoanomuksia ja muutospirustuksia, jotka toimitettiin asuntolahallitukselle, tehtiin ilmoitukset tammi- ja heinäkuussa rakenteilla olevien rakennusten työvaiheesta sekä laadittiin rakennustilasto ja annettiin erilaista neuvontaa.

3) osakelainat: asunto- ja lisälainoja myönnettiin yht. 5 419 400 mk, josta lisälainaa talokohtaisesti lainoitettuihin taloihin 2 568 400 mk ja asunto- ja lisälainaa ilman talokohtaista lainaa rakennettuihin taloihin 2 851 000 mk.

Muista tehtävistä mainittakoon osallistuminen asuntotuotanto-ohjelman laatimiseen, omakotialueiden valvonta sekä myynti-

tarjousten ja lunastusten yhteydessä myytävien rakennusten ja laitteiden arviointi.

Siirtolapuutarhatoimisto. Toimiston toimesta annettiin puutarhaneuvontaa kaupungin siirtolapuutarha- ja omakotialueilla sekä pidettiin esitelmiä viljelyksen eri aloilta siirtolapuutarhayhdistysten järjestämissä tilaisuuksissa. Lisäksi järjestettiin neljä puutarhaneuvontailtaa siirtolapuutarhaviilijöille.

Edelleen toimiston toimesta hoidettiin siirtolapuutarhojen yleiset istutukset, tiet ja kentät sekä valvottiin palstojen hoitoa ja yleistä järjestystä. Kumpulan, Vallilan, Talin ja Herttoniemen siirtolapuutarhoissa suoritettiin käymälä- ja varastorakennusten ulko- ja sisämaalaukset. Talissa maalattiin panssari-verkkoaita.

Viljelyspalstoja vuokrattiin 2 845, yhteispinta-alaltaan n. 37 ha. Näistä oli uusia palstoja 102, joiden yhteispinta-ala oli n. 1 ha.

Siirtolapuutarhamajojen piirustuksista perittiin 28 mk. Puutarhapalstojen vuokrat tuottivat 224 170 mk ja viljelyspalstojen vuokrat 18 559 mk. Siirtolapuutarhurin luontoisedut olivat 1 326 mk. Kesäkauden aikana puutarhoissa oli 15 työntekijää, joille maksettiin palkkaa yht. 54 958 mk. Salaojakaivojen puhdistaminen sekä vesijohtoverkoston ja varastorakennusten korjaustyöt suoritettiin laskutustöinä.

Pysäköinninvalvontatoimisto. Toimiston henkilökuntaan kuului nelihenki- sen työryhmän lisäksi 8-henkinen toimisto-ryhmä ja 30 valvonta-apulaisen kenttähenkilökunta, johon lukeutuvan neljän vs. viranhaltijan tehtäviin kuului suorittaa myös kaa- sulaitoksen laskuun pysäköintimittarien tarkistusta.

Kertomusvuoden alussa jouduttiin ratkaisemaan useita pysäköintivirhemaksulain toteuttamiseen liittyviä ongelmia ja lisäksi jo heti alussa ruuhkautuneet, perimättömät pysäköintivirhemaksut aiheuttivat painetta. Ruuhkasta selvittiin maaliskuussa tarkoituk-

seen myönnetyn konekirjoitusmäärärahan turvin.

Toimiston työtä vaikeuttivat tuntuvasti autorekisterikeskuksen ajoneuvojen omista- ja/haltijatietojen virheellisyydet. Tilanne parani kuitenkin, kun vuoden alkupuolella perustettiin oma ajoneuvokortisto, jota käytettiin autorekisterikeskuksen tietojen rinnalla.

Kertomusvuoden alussa otettiin käyttöön maksumääräysten postitiedoksiannon lisäksi haastemenettely, jolloin nämä toimenpiteet yhdessä saivat aikaan perimisprosentin jyrkän nousun. Vuoden jälkipuoliskolla suunniteltiin myös alustavasti ATK-menettelmien hyväksi käyttämistä maksujen tarkkailussa ja perinnässä.

Itse pysäköinninvalvontaa tehostettiin mm. asettamalla oman auton käyttöoikeudella varustettu valvonta-apulaispari suorittamaan lähinnä lähiöiden valvontaa sekä teettämällä jonkin verran iltatyötä. Lisäksi ryhdyttiin toimenpiteisiin radiopuhelimien hankkimiseksi pysäköintimittarien korjaus- ja valvonta-autoihin.

Ensimmäisen kokonaisen toimintavuoden aikana annettiin maksukehotuksia ja -määräyksiä ym. seuraavasti:

	kpl
— maksukehotuksia, niistä	91 062
(poliisin antamia)	7 114
— maksumääräyksiä	32 411
— » ulosottoon lä-	
hetettyjä	6 191
— kaukosiirtoja	32
— vastalauseita, joista	4 998
hyväksytyjä	1 779
hylättyjä	2 735
tutkimatta jätetty	102
huomautuksia	382
— valituksia lääninhallitukseen	50

Vastalauseista oli kirjallisesti tehtyjä päätöksiä 3 131 ja suullisesti tehtyjä 1 867.

Toimiston kassatulot olivat kertomusvuonna 1 696 237 mk ja kassamenot 787 436 mk.

Kaupunkimittausosasto

Osaston palvelusten kysyntää lisäsivät kertomusvuonna mm. seuraavat tekijät:

- valmistuneiden talonrakennusten yhteistilavuus oli 12% suurempi kuin edellisenä vuonna ja rakennuslupia myönnettiin vastaavasti 19% enemmän,
- kaupunkisuunnittelulautakunnan puoltamat asemakaavat käsittivät yhteensä 370 ha (ed.v. 350 ha) sekä
- pieniä asemakaavojen muutosehdotuksia oli 127 (92) kpl.

Kustannustason jatkuva nousu on parin viimeisen vuoden aikana vaikuttanut supistavasti osaston toiminnan siihen osaan, jonka laajuus on osaston määrättävissä eli esim. yleisen alueen mittauksiin ja osaksi kartografisiin töihin. Samasta syystä materiaalivarastot on jouduttu supistamaan joustavan suunnittelun ja toiminnan kannalta liian pieniksi.

Henkilökunta ja toimitilat. Kaupunkimittausosastolla oli vuoden lopussa 67 viranhaltijaa ja 59 toimihenkilöä eli yhteensä 126 henkilöä. Lisäksi osastolla oli ts. tuntipalkkaisia mittausetumiehiä, autonkuljettajia, mittausmiehiä ja harjoittelijoita, joiden lukumäärä vaihteli vuoden ajasta ja suoritettavien töiden määrästä riippuen 30—48 mieheen.

Piirtäjien irtisanoutumisen takia oli keskim. 3—4 piirtäjän tointa avoinna koko vuoden ajan. Vakinaisista mittausmiehistä irtisanoutui kertomusvuonna n. 25%.

Osaston toimitilat ovat teknisten välineiden hankintojen ja tilaa vaativien työmenetelmien lisääntymisen johdosta käyneet epäkäytännöllisiksi ja ahtaiksi. Organisaatoristen ja toiminnallisten parannusten toteuttaminen on tämän takia vaikeata.

Teknisiä välineitä koskevat asiat. Vuotuis-hankintana ostettiin itsetasaava vaaituskoje pääasiassa rakennusvalvonnassa käytettäväksi. Vuonna 1925 hankittu vanha vaaituskone poistettiin käytöstä. Autojen määrä pysyi edelleen kymmenenä, kun kahden poistetun tilalle hankittiin 3 hengelle rekisteröidyt

verovapaat pakettiautot. Kahdeksalla henkilökuntaan kuuluvista oli oikeus oman auton käyttöön.

Toiminnan taloudellisuuden parantamiseen tähtäävä toiminta. Osastolla käynnissä olevassa tietojenkäsittelytutkimuksessa analysoitiin nykyinen tietojenkäsittelyjärjestelmä runkoverkko-, kartasto-, kiinteistönmuodostus-, rakennusvalvonta- ja katukorvaustöiden osalta. Niistä selvitettiin nykyjärjestelmän kustannukset, työnkulku ja työmäärät. Työtä jatkettiin tietojenkäsittelyjärjestelmän vaatimusten määrittelyllä runkoverkko-, kiinteistönmuodostus-, rakennusvalvonta-, kantakartta- ja johtokarttatöiden osalta.

Maastomittaus ja rakennustoiminnan valvontaan liittyvät tehtävät. Vuonna 1970 hankitulla elektro-optisella etäisyydenmittauskojeella on täytetty kiintopisteverkostossa esiintynyt vajaus. Ilmakuvaukseen perustuvia stereokartoitustöitä suoritettiin Lahdentien ja Seppäsestarintien alueella yhteensä 380 ha. Samassa yhteydessä määritettiin maanalaisten johtojen laitteille koordinaatteja 543 pisteelle.

Kaupunkimittausosasto avusti entiseen tapaan muita kaupungin laitoksia ilmakuvaukseen ja ilmakuvaushankintoihin liittyvissä asioissa. Koko kaupungin alue kuvattiin kaa-vaan 1:10000. Rakennustoiminnan painopisteen siirtyessä pohjoisempiin kaupunginosiin oli osaston kuljetus- ja yhteyskysymyksillä tärkeä osa työn suunnittelu- ja toteuttamisvaiheessa. Kenttätöiden keskeisimmät työkohteet olivat Merihaan, Pasilan, Pohjois-Haagan ja Puistolän asemakaava-alueet. Maanalaisten johtojen uudiskartoitus jatkui Herttoniemen, Kallion ja Sörnäisten alueella täydennyskartoitusalueen käsittäessä koko Helsingin niemen. Arkistokuvausta jatkettiin suorittamalla mm. pisteselitysten, runkopisterekeristerin, kiinteistöinsinöörien päiväkirjojen, maanalaisten johtojen yhdistelmäkartan ja laskenta-aineiston kuvaus 16 mm:n filmille.

Yleisimpiä tehtäviä suoritettiin kertomusvuonna seuraavasti:

— kolmio- ja suurmonikulmiopisteitä määritettiin	10 kpl
— monikulmiopisteitä määritettiin	738 »
— korkeuskiintopisteitä määritettiin	88 »
— pintavaaitusta suoritettiin	123 ha
— katulinjoja varten merkittiin pisteitä	2 340 kpl
— kalliosuojia ja tunneleita karttoitettiin	0.7 km
— rajanäyttöjä	67 kpl
— korkeusaseman näyttöjä	224 »
— rakennuspaikkoja merkittiin maastoon	808 »
— sijaintikatselmuksia	756 »

Kiinteistönmuodostukseen ja muihin kiinteistötoimituksiin liittyviä tehtäviä suoritettiin seuraavasti:

— tonttijakoehdotuksia	171 kpl
— tontinmittauksia	321 »
— yleisen alueen mittauksia	60 »
— rasi-toimituksia	17 »
— lohkomisia	10 »
— rajankäyntejä	1 »

Kiinteistöinsinöörin ja tonttikirjanpitäjän nimissä annettiin osastolla olevista asiakirjoista ja kartoista virallisia jäljennöksiä ja otteita seuraavasti:

— täydennettyjä tonttikarttoja ..	1 451 kpl
— pöytäkirjanjäljennöksiä	1 893 »
— karttoja pääasiassa rakennuslupia varten	1 316 »
— karttoja, ostoja, myyntiä ja vaihtoja varten	57 »
— todistuksia ja otteita asiakirjoista	3 026 »

Kartografiset työt. Karttojen valmistukseen, painatukseen ym. liittyviä töitä ja kartta-palvelutoimintaa kuvaavat seuraavat luvut:

Karttojen valmistus	Mittakaava		
	1:500 kpl	1:1000 kpl	1:2000 kpl
1) kantakartta			
— uusia lehtiä	108	8	7
— uusittuja lehtiä	22	352	15
2) asemakaavan pohjakarttoja valmistettiin alueittain 13 kpl (n. 950 ha),			
3) asemakaavan muutosten pohjakarttoja 170 kpl (n. 1 725 ha),			
4) maanalaisten johtojen yhdistelmäkartta mittakaavassa 1:500:			
— maanpäälliset laitteet konstruoitu	18 lehdelle		
— täydennetty johtotiedoilla	60 lehteä		
— valmistunut ajantasallapitoon	17 »		
5) virastokartta mittakaavassa 1:4000 (Vi 4/68):			
— piirretty karttalehtiä	34 kpl		
6) karto- ja diagrammeja valmistettu	59 »		
7) Kaupunginhallituksen luvalla yksityisille valmistettu paino-orginaaleja 40 kpl			

Karttojen painatukset

1) matkailukartta 1:10000 keskusta/1:40000, yleiskartta (Os 10K/Y 40)	15 000 kpl,
2) yleiskartta 1:40000 (Y40), 4-väri	300 kpl sekä
3) historiallinen kartta Gylden v:lta 1838	4 000 kpl.

	Omaan käyttöön kpl	Muille kpl	Yhteensä kpl
Karttajäljennösten valmistus			
1) valo-, kuultokuvakopiot sekä siirtokopiot + Xerox-kopiot	56 157	20 340	76 497
2) muovikopioinnit	588	609	1 197
3) valokuvaukset, valokuvakopiot	2 840	2 887	5 727
Karttapalvelu			
	kpl		kpl
1) karttalehtiä myyty			89 838
näistä opaskarttoja (Os 20)	31 580		
matkailukarttoja (Os 10K/Y 40)	13 505		
2) karttakirjoja (Os, Vi, Ki) myyty			746
3) seinäkarttoja valmistettu			146

Katukorvausasiat. Kertomusvuonna esitettiin rakennuslain mukaisia kadun- ja viemärin rakentamiskorvauksia perittäväksi 6 649 961 mk, mikä jakaantui 961 tontinomistajan kesken. Kyseisiä korvauksia pantiin kertomusvuoden aikana maksuun 6 539 150 mk, johon sisältyi myös vuosina 1963—1971 määrättyjen korvausten vuotuismaksuja. Korvauksia maksettiin kaupungille 6 304 369 mk.

Asemakaavalain mukaisia katumaakorvauksia ja rakennuslain 75 §:n mukaisia katualuekorvauksia esitettiin kertomusvuonna perittäväksi 474 maanomistajalta yhteensä 541 883 mk ja maksuun pantiin 614 909 mk, johon sisältyi myös aikaisempina vuosina määrättyjä korvauksia. Korvauksia maksettiin kaupungille 530 638 mk.

Lisäksi laadittiin rakennusviraston katurakennusosaston toimeksiannosta esityksiä yleiseen käyttöön luovutettavista kaduista sekä luetteloita näiden varsilla olevista tonteista ja alueista. Osasto edusti myös kaupunkia niissä maistraatin katselmuksissa ja istunnoissa, joissa käsiteltiin em. esityksiä.

Tulojen ja menojen yhteenveto. Kertomusvuoden aikana olivat tulot kaupunkimittausosaston vastattavilta tileiltä 7 870 114 mk, joista pääomatuloja 7 154 059 mk ja menot 4 284 651 mk.

Geoteknillinen toimisto

Henkilökunta. Geoteknillisen toimiston henkilökuntaan kuului v:n 1972 lopussa toimiston päällikkönä toimivan geoteknillisen asiantuntijan lisäksi 3 geoteknikkoinsinööriä, geologi, suunnitteluinsinööri, toimistoinsinööri, toimistos sihteeri, suunnitteluteknikko, 3 tutkimusteknikkoa, 2 käsittelytekniikka, piirtämöpäällikkö, 8 piirtäjää, kanslisti, kirjanpitäjä, toimistoapulainen, 2 maalaboranttia, varastonhoitaja, preparaattori ja vahvistestari, jotka kaikki olivat työsopimussuhteissa. Kairausetiimiä, kairausmiesten ja autonkuljettajien muodostama työntekijäin työehtosopimuksen alainen kenttähenkilökunta käsitti kertomusvuonna keskimäärin 25 miestä. Toimiston palveluksessa oli kertomusvuoden lopussa yhteensä 56 henkilöä.

Toimistossa tapahtui kertomusvuoden aikana useita henkilövaihdoksia. V:sta 1957 lähtien toimiston päällikkönä toiminut dipl.ins. Aarne Ruoppa erosi 1.5. ja hänen tilalleen valittiin 1.7. lukien apulaistoimistopäällikkönä toiminut dipl.ins. Usko Anttikoski. Vuoden aikana täytettiin kolme geoteknikkoinsinöörin tointa, joista kaksi oli ollut täyttämättä jo v:sta 1971 lähtien. Lisäksi toimistoon palkattiin uusi toimistos sihteeri ja piir-

tämöpäällikkö. Piirtämöpäällikön kuoltua 13.4. toimi saatiin alalle erikoistuneiden henkilöiden puutteen takia täytetyksi vasta marraskuussa.

Insinööri- ja piirtäjätyövoiman vajauksen takia toimisto ei voinut kertomusvuoden aikana ottaa vastaan kaikkia tarjottuja tehtäviä. Samalla eräiden laajempien töiden loppuun suorittaminen lykkääntyi v:n 1973 puolelle. Avoimna olleet toimet saatiin kuitenkin täytetyksi vuoden loppuun mennessä, joten toimiston toimintaedellytykset ilmeisesti paranevat v. 1973.

Huomattavimmat työkohteet. Kertomusvuoden lopulla saatiin ensimmäiset koevedokset painetusta 6-värisestä geoteknillisestä kartasta, jota on toimiston toimesta laadittu v:sta 1968 lähtien. Painoksen lopullinen valmistuminen lykkäytyi kuitenkin v:n 1973 tammikuuhun. Kartan valmistamiseksi tarvittavat pohjatutkimustiedot oli suurimmaksi osaksi kerätty jo aikaisempina vuosina, mutta kuluneena vuonna jouduttiin vielä suorittamaan täydentäviä pohjatutkimuksia Haltiala—Tuomarinkylän, Niskalan ja Töölönlahden alueilla. Kartan laatimisessa oli myös kaupunkimittausosasto merkittävällä panoksella mukana. Kartan laatimiskustannukset olivat vuosina 1968—1972 yht. n. 141 000 mk. Vuoden 1972 talousarviossa oli kartan painattamista varten varattu 25 000 mk.

Huomattavimmat kertomusvuoden aikana valmistuneet geoteknilliset suunnitelmat olivat mm. Katajaluotoon johtava kokoojaviemäritunnelijärjestelmä, Martinlaakson radan sillat ja Malminkartanon asematunneli. Metron geoteknillisten konsulttien työn valvonnan lisäksi toimisto suoritti metrotoimistolle mm. ns. Kluuvin ruhjeen täydentävät pohja- ja kalliotutkimukset ja kehitti metrotoimiston pohjavedenpinnan tarkkailujärjestelmää.

Kenttätutkimuksia suoritettiin yhteensä 102 eri työkohteessa. Eri kairausmenetelmillä tehtiin yhteensä 3 263 kairausreikää, joiden yhteinen pituus on 25 288 m. Työkohteiden lukumäärä on jatkuvasti kasvanut, mutta

kenttätöiden osuus toimiston työmäärästä on pienenemässä siirryttäessä aikaisempaa koneellistetumpiin menetelmiin ja varsinaisesta kairauksesta erilaisiin erikoistutkimuksiin. Vuoden aikana suoritettiin huomattava osa kenttähenkilökunnasta tavallisten kairaus töiden sijasta pohjavesihavainto- ja muita erikoismittaustehtäviä.

Talous. Toimiston varsinaiset toimintakustannukset olivat kertomusvuonna yhteensä 1 900 675 mk, josta huomattavin osa eli n. 57% oli palkkakustannuksia. Tutkimus- ja kunnossapitoon käytettiin em. summasta 187 000 mk, minkä lisäksi tutkimus- ja kaluston perushankintoihin meni 58 198 mk.

Pääasiassa työvoiman vajauksesta johtuen kertomusvuoden talousarviossa toimistolle varattua määrärahaa jäi käyttämättä n. 86 000 mk. Toimiston menot lisääntyivät v:een 1971 verrattuna n. 12.3%.

Maatalousosasto

Henkilökunta. Osaston henkilökuntaan kuului v:n 1972 päättyessä yhteensä 32 henkilöä. Näistä oli virkasuhteessa 8 ja työsuhteessa 24 henkilöä.

Toiminta. Maatalousosasto huolehti kiinteistölautakunnan alaisten maatalojen hoidosta sekä muiden osaston hoidossa olevien peltoalueiden viljelemisestä ja rakennusten kunnossapidosta.

Maa-alueiden määrä. Kertomusvuonna oli maatalousosaston hoidossa ja valvonnassa yhteensä 1 162 ha maa-alueita. Vähennys edelliseen vuoteen verrattuna oli 4.5%. Uusina maina olivat v. 1971 ostetut Nyäker ja Petas -nimiset tilat Suutarilassa sekä Mutarsin tilan pellot Sipoon kunnassa, alaltaan yht. 16 ha viljelysmaata. Kokonaispinta-alasta oli Helsingin kaupungin hallinnollisella alueella 932 ha ja muissa kunnissa 230 ha.

Omassa viljelyksessä olivat entiset neljä maatilaa Fallkulla, Haltiala, Pukinmäki ja Tuomarinkylä pinta-alaltaan yhteensä 730

ha. Pellon kokonaisala ja sen käyttö eri viljelystarkoituksiin vuosina 1971 ja 1972 käy ilmi seuraavasta asetelmasta:

	1972 ha	1971 ha
— leipävilja, ruis	100	87
— rehuvilja	539	537
— niitonurmet	66	81
— kesanto	25	30
yhteensä	730	735

Kertomusvuonna viljellyt lajikkeet olivat edelleen Voima-ruis, Oтра-ohra, Karri-ohra

ja Sörbo-kaura. Kylvetyille maille annettiin väkilannoitteina fosforirikasta super y-lannosta yht. 242.4 tn eli keskim. 380 kg/ha. Pintalannoituksena rukiille käytettiin salpietaria 100 kg/ha. Puhdistamoilta ajettua lietettä käytettiin 12 ha:n kesantoalalle. Rikkakasvien hävittämistä viljapelloilla suoritettiin käyttämällä erilaisia rikkakasvien torjunta-aineita.

Viljelykasvien kokonaissadot ja keskimääräiset hehtaarisadot vuosina 1972 ja 1971 olivat seuraavat:

		Korjattu sato			
	yht. tn.	keskim. kg/ha			
	1972	1971	1972	1971	
— ruis	288.0	267.4	2 880	3 078	
— ohra	1 202.6	1 165.8	2 831	3 189	
— kaura	215.6	438.2	1 889	2 546	
yhteensä	1 706.2	1 871.4			
— peltoheinä	268.2	217.0	4 087	2 691	

Viljan satotaso jäi kertomusvuonna edellisvuotista heikommaksi. Viljelyskausi oli poikkeuksellisen helteinen ja korjuuaikana sääsuhteet olivat epäedulliset. Viljan pienijyväisyys, lakoontuneisuus ja tähkäidäntä alensivat sadon laatua.

Kertomusvuoden päättyessä kuului maatalousosaston pääomakalustoon 1 henkilöauto, 3 kuorma-autoa, 5 leikkuupuimuria ja 22 traktoria kirjanpitoarvoltaan yht. 129 696 mk.

Osaston hoidossa oli 35 asuinrakennusta ja 89 talousrakennusta. Vuoden aikana suoritettiin tavanomaisia rakennusten vuosikorjaustoita. Varsinaisen viljelytoiminnan lisäksi maatalousosasto huolehti tie- ja tonttialueitensa puhtaanapidosta ja hoidosta.

Vuokralle annettuna oli yht. 355 (ed. v. 388) ha peltoalueita ja pellonvaraussopimuksiin sisältyviä maita 77 (94) ha.

Tulojen ja menojen yhdistelmä. Kertomusvuoden ja sitä edeltäneen vuoden varsinaiset tulot ja menot olivat seuraavat:

	1972 mk	1971 mk
— peltoviljelytulot	894 648	976 150
— maiden vuokrat	85 596	83 799
— rakennusten vuokrat	109 957	103 290
— muut tulot	46 151	72 960
tulot yhteensä	1 136 352	1 236 199
menot »	1 053 124	979 101
ylijäämä	83 228	257 098

Vuoden 1972 ylijäämä oli 32.4% v:n 1971 ylijäämästä. Kokonaistulot laskivat 8.1% v:sta 1971. Menojen nousu oli vastaavasti 7.6%. Menoista muodostavat palkat ja sosiaalimaksut yht. 58.2%, pääomakustannukset 12.1% ja muut menot 29.7%.

Metsäosasto

Metsäalueiden määrä. Kertomusvuoden aikana kaupunki hankki uusia metsämaita n. 350 ha. Helsingissä sijaitsevia metsämaita siirtyi muuhun käyttöön arviolta n. 50 ha. Metsäalueita tuli siis lisää kertomusvuoden aikana n. 300 ha.

Kertomusvuoden lopussa kaupungilla oli metsiä seuraavasti:

	ha
— lähimetsät (Helsinki, Laajalahti) . .	3 090
— Sipoon metsät	850
— ulkoilualueet	4 550
— Tervlampi	550
— muut	730
yhteensä	9 770

Osaston hoidossa oli n. 2 000 vuokraton-
tin luonnonvarainen puusto sekä n. 4 000 ha
vesialueita.

Lähimetsät. Metsäluonnon säilyttämiseen ja kehittämiseen tähtäviä hakkuutoimenpiteitä suoritettiin n. 30 kohteessa, mm. Haltiavuorella, Laajasalossa, Vuosaarella, Herttoniemessä, Vesalassa ja Puistolassa. Taimikoiden hoitotoimenpiteitä sekä alikasvoksen käsittelyä turvallisuus- ja viihtyisyysnäkökohtien puitteissa suoritettiin yht. 110 ha:n alalla. Risuista ja roskista siivottiin 50 ha Lauttasaarella, Meilahdessa, Pihlajis-
tossa ja Keskuspuistossa. Istutusmäärä oli vähäinen käsittäen 1 500 kuusen tainta. Typ-
pilannoitus toteutettiin Stansvikin niemessä 3 ha:n alalla hyvin tuloksin.

Tonttipuustoja hoidettiin 70 erillisessä kohteessa, joista mainittakoon Olympiakylä ja

Puu-Käpylä. Esikaupunkialueen kansakou-
lujen tontit käytiin järjestelmällisesti läpi sil-
mällä pitäen pihapuistonäkökohtien rinnalla
koululaisten turvallisuutta.

Rakennustöiden takia poistettiin puustoa
n. 200 kohteessa, joista mainittakoon Nurmi-
järventie, Lahden moottoritie, Martinlaak-
son rata, metrorata ja Itä-Pasila. Rakennet-
tavissa kohteissa osallistuttiin luonnon säi-
lyttämiseen tähtäävään suunnitteluun ja val-
vontaan.

Laajoja virkistysalueita koskevaan suun-
nitteluun osallistuttiin kaupunkisuunnittelu-
viraston kautta Keskuspuiston osayleiskaa-
vatyön sekä MaTaPuPu- ja Irvo-virkistys-
aluesuunnitelmien osalta. Merkitystä oli
myös osallistumisella PTS-työn ja vapaa-ajan
yhteistyöryhmän viheralueita koskevaan sel-
vittelyyn.

Yhdessä puisto-osaston kanssa laadittiin
suunnitelma Keskuspuiston reunan valmista-
miseksi kestämään Länsi-Pasilan rakennus-
työt. Tämä oli ensimmäinen yritys kytkeä
metsäosaston työ ennakoivasti suuriin ra-
kennusprojekteihin.

Sipoon metsät. Puustonhoidollisia toimen-
piteitä suoritettiin Talosaaren, Bisaträsk'in
ja Ringbergan alueilla. Tähän sisältyi taimi-
konhoito- ja raivaustyötä 30 ha ja istutusta
2 ha (3 000 männyn tainta). Näin saatiin
käyntiin metsien peruskunnostus, mikä met-
sien kunnon takia antaa runsaasti työtä.

Fiskträsk'in alueella Nygårdin ja Nykullan
tilojen metsiä varten laadittiin leimaussuun-
nitelma, jonka perusteella suoritettiin lei-
maus ja hakattavan puutavaran pystymyynti.
Ostajan toimesta hakkuu edistyi varsin pit-
källe.

Ulkoilualueet. Metsäluonnon hoitotoimen-
piteitä suoritettiin 330 ha:n alalla Luukkaan,
Pirttimäen, Kauhalan, Nuuksionpään ja Sal-
men alueilla. Toimenpiteet käsittivät hak-
kuita, taimikoiden hoitoa, typpilannoitusta
ja siivousta. Männyn ja kuusen taimia istu-
tettiin 61100. Toimenpiteitä varten laadittiin
tarvittavat suunnitelmat.

Elisaareissa suoritettiin kokeilumielessä metsäsuunnitelman maastotyöt toimintavuoden aikana valmistuneen, kiinteistölautakunnan vahvistaman ulkoilualueiden metsäluonnon hoidon toimenpideohjeen edellyttämässä laajuudessa.

Muut alueet. Bondarbyn metsille laadittiin leimaussuunnitelma, suoritettiin leimaus sekä hakattavan puutavaran pystymyynti. Ostaja ei aloittanut hakkuuta, mutta suoritti myyntisopimuksen mukaisesti kauppahinnan ennakon.

Tervalammella suoritettiin hakkuiden ja istutustöiden suunnittelua, leimausta, puutavaran luovutusmittausta sekä töiden yleisvalvontaa. Istutusmäärä käsitti 15 100 männyn, kuusen ja lehtikuusen tainta. Puutavaran myyntitulot olivat edelleen työlaitosten tuloja.

Puutavaran myynti. Kertomusvuoden aikana myytiin järeätä puuta 148 569 j³, kuitupuuta 22 050 p-m³ ja polttopuuta 3 057 p-m³. Yhteensä nämä määrät vastaavat 22 300 k-m³, mikä oli 10% enemmän kuin edellisellä vuonna.

Puutavaran myyntitulot olivat 1 082 511 mk. Yleisesti ottaen oli metsätalouden tuotavuus alenemassa kustannusten noustessa nopeammin kuin puutavaran hinnat. Palkkojen ohella nousivat sosiaaliset kustannukset, kuten mm. lomakorvaukset ja työturvallisuuslain mukaisten terveystarkastusten aiheuttamat kustannukset. Tuntipalkkaisten työntekijöiden työehtosopimuksen soveltaminen metsäosaston työntekijöihin oli jatkuvien neuvottelujen alaisena. Esille on otettu myös erillisen työehtosopimuksen mahdollisuus.

Taloudellinen tulos. Kertomusvuonna olivat metsäosaston varsinaiset tulot 1 156 391 mk sekä menot 1 092 949 mk, joten ylijäämä oli 63 442 mk.

Toimintavuosi oli sikäli edullinen, että talousarviossa edellytetyt tulot ylitettiin 24 %:lla.

Talo-osasto

Henkilökunta. Talo-osaston sekä talo-osaston kauppahalli-, ulkomyynti- ja toritoiminnan virkasuhteessa olevien henkilöiden määrä oli kertomusvuoden päättyessä 60 (ed. v. 59). Avoinna olevia insinöörin ja toimistoinsinöörin virkoja hoidettiin työsopimussuhteisina. Lisäksi osaston palveluksessa oli vuoden lopussa työsopimussuhteessa 395 (389) henkilöä eli henkilökuntaa oli yhteensä 455.

Kertomusvuonna osaston hoidossa olleiden kiinteistöjen tilavuus oli 1 774 000 (1 901 000) m³ ja pinta-ala 401 000 (402 000) m².

Uudet kiinteistöt. Talo-osaston hoitoon määrättiin vuoden aikana 86 kiinteistöä, joista oli suurin osa vanhoja puutaloja. Huomattavin vuoden aikana talo-osaston hoitoon tulleista kiinteistöistä oli Ensi linja 9:ssä sijaitseva entinen sokeainkoulun kiinteistö.

Perusparannustöistä olivat kertomusvuonna huomattavimpia Aleksanterinkatu 22—24:ssä (poliisilaitos) olevien tilojen sekä Kallion virastotalon lukuisat muutos- ja korjaustyöt, katon uusiminen Lapinlahdenkatu 27:ssä, korjaus- ja kunnostustyöt Lepäsuon lastentarhassa, muutos- ja korjaustyöt Nilsiäkatu 6:ssa sekä muutos- ja kunnostustyöt Kirvesmiehenkatu 2:n poliisi-asemalla.

Kunnostus- ja korjaustyöt. Tavanomaisista, lukuisista kunnostus- ja korjaustöistä mainittakoon Toinen linja 14—16:ssa olevien, yleisen kasvatusneuvolan tilojen sekä Hämeentie 10:n (asuntoasiaintoimisto) osakehuoneiston muutos- ja korjaustyöt.

Purettu kiinteistö. Talo-osasto hoiti kertomusvuonna 45 (40) kiinteistön purkutehtävät, joista suurimpia kohteita olivat Sörnäisten Rantatie (Wärtsilä), Hietaniemenkatu 3—5, Ruoholahdenkatu 5, Vaasankatu 17 sekä Köydenpunojankatu 9—11.

Purkutöihin käytettiin kertomusvuonna kaupunginhallituksen erikseen myöntämiä määrärahoja 270 300 (131 260) mk.

Rakenrusten korjauksiin käytettiin määrärahoja seuraavasti:

	1972 mk	1971 mk
1. vuosikorjauksiin:		
talousmäärärahoja, talot	2 998 089	2 432 706
» hallit ja kioskit	52 548	53 242
Yhteensä	3 050 637	2 485 948
siirtomäärärahoja sekä vuoden aikana ao. varoista eri tarkoituksiin myönnettyjä määrärahoja	438 711	68 637
Yhteensä	3 489 348	2 554 585
2. perusparannusluontoihin korjauksiin		
talousarviomäärärahoja pääomamenojen momenteilta ..	267 132	386 086
siirtomäärärahoja pääomamenojen momenteilta aikaisem- miltä vuosilta sekä vuoden aikana myönnettyjä määrä- rahoja ao. varoista	690 777	407 636
Kaikkiaan	4 447 257	3 348 307

Isännöitsijähallinnon kehitys. Kaupunginjohtaja asetti 23.10.1972 työryhmän suorittamaan tutkimuksen kaupungin toimitilojen isännöinnin uudelleen järjestämiseksi.

Asuntoasiat. Asuntotukea saavia lapsiperheitä oli toimintavuoden lopulla 3 102 (3 162). Aravaosakekauppoja tehtiin yhteensä 34 (84). Lisäksi valittiin uusien aravaosakkeiden merkitsijöiksi 396 ruokakuntaa. Vuoden aikana osoitettiin talo-osaston hallinnassa oleviin huoneistoihin 186 (55) ruokakuntaa ja kiinteistöyhtiöiden hallinnassa oleviin huoneistoihin 240 (102) ruokakuntaa eli yhteensä 426 (157) ruokakuntaa.

Siivoustoiminta. Koko kertomusvuoden ajan siivoustoiminta kärsi yleisestä naistyyvoimapulasta vajauksen ollessa n. 8%.

Kertomusvuonna jatkettiin siivoustoiminnan systemaattista kehittämistä mm. kokeilemalla virastosiivouksen osittaista suoritta-

mista myönteisin tuloksin aamu- ja aamupäivätyönä. Välittömän työnjohdon koulutusta tehostettiin. Kolme henkilöä osallistui ammattikasvatushallituksen 120 tunnin siivoustyönohjaajakurssiin ja yli 100 siivoojaa 4—6 tunnin opetustilaisuuksiin, jotka pidettiin talo-osaston toimesta.

Talo-osaston laskuttama virastosiivouspinta-ala pysyi entisen suuruisena käsittäen vuoden lopulla n. 130 000 m². Lisäksi siivottiin porras-, autotalli- ja hallitiloja kaikkiaan n. 18 000 m².

Vuokrien periminen. Käteisvuokralla olevia asuntoja oli vuoden lopussa 2 666 (2 756) sekä liikehuoneistoja, varastoja ja autopaikkoja 548 (449) eli yhteensä 3 214 (3 205).

Mainontapaikat. Vakinaisista mainontapaikoista saatiin tuloja 392 827 (531 176) mk ja tilapäisistä mainontapaikoista 25 489 (23 334) mk.

Tulojen ja menojen yhdistelmä.

Talo-osasto:

T u l o t	1972 mk	1971 mk
Käteisvuokrat	6 867 264	6 758 657
Tilitysvuokrat	22 199 099	21 602 275
Muut tulot	166 186	92 852
Yhteensä	29 232 549	28 453 784

M e n o t

Käyttömenot	14 322 920	12 527 798
Pääomamenot	14 517 137	12 646 580
Yhteensä	28 840 057	25 174 378
Tulojen ja menojen erotus	+ 392 492	+ 3 279 406

Kauppahalli-, ulkomyynti- ja toritoiminta:

T u l o t	1972 mk	1971 mk
Vuokrat kauppahalleista	714 965	364 662
» kioskeista	139 068	131 225
» toripaikoista	264 117	261 942
Myyntipaikkojen vuokrat ja maksut erilaisista myynti-tiloista	882 583	916 204
Tilitysvuokrat	7 476	7 476
Yhteensä	2 008 209	1 681 509

M e n o t

Käyttömenot	614 037	456 076
Pääomamenot	105 341	97 105
Yhteensä	719 378	553 181
Tulojen ja menojen erotus	+ 1 288 831	+ 1 128 328

A s u n t o t u o t a n t o t o i m i s t o

Tehtävät. Toimisto valmisti ja esitteli asuntotuotantotoimikunnan, sen teknillisen jaoston ja työmaatoimikuntien kokouksissa käsiteltävät asiat ja huolehti toimikunnan ja sen jaostojen kokouksissa tekemien päätösten täytäntöönpanosta sekä antoi lausuntoja kaupungin omaan asuntorakennustuotantoon liittyvistä kysymyksistä asuntotuotantotoimikunnan sille myöntämien valtuuksien puitteissa.

Henkilökunta. Kertomusvuonna oli toimiston palveluksessa työsopimussuhteisia, kuukausipalkkaisia toimihenkilöitä seura-

vasti: toimistopäällikkö, rakennuspäällikkö, kamreeri, 2 toimistoinsinööriä, 2 toimistorakennusmestaria, 2 toimistosihteeriä, kanslisti-kirjanpitäjä, 2 pika- ja konekirjoittajaa, 3 toimistoapulaista, 6 työmaavalvojaa sekä 3 kiinteistöyhtiöiden tarkastajaa.

Asuntotuotantotoimikunnan toiminnasta laaditussa selostuksessa on lueteltu ne v:n 1972 aikana valmistuneet, keskeneräisiksi jääneet tai suunnitteluvaiheessa olleet rakennusohjelmat, joiden toimisto- ja työmaasioiden hoidosta asuntotuotantotoimisto toimikunnan päätösten perusteella huolehti.

Hankintakustannusten rahoitus suoritettiin kaupunginhallituksen asuntotuotantotoimi-

kunnan käyttöön myöntämällä asuntorakennusmäärärahoilla ja raha- ja vakuutuslaitosten sekä asuntohallituksen yhtiöille myöntämällä lainavaroilla ja yhtiöiden omilla varoilla. Rakennusaikana kaupunki huolehti oman lainoitus- ja omien varojen rahoitusosuuksien lisäksi myöskin raha- ja vakuutuslaitosten sekä asuntohallituksen yhtiöille myöntämien lainojen osalta hankintakustannusten rahoituksesta aina siihen saakka kunnes yhtiöillä oli edellytykset toimittaa tarvittavat vakuudet lainojen myöntäjille sekä rakennustyöt saavuttaneet lainan noston ehdoiksi asetetut työvaiheet.

Muu toiminta. Asuntotuotantotoimistolle ja toimikunnalle saapui kertomusvuonna 2 601 kirjettä. Lähetettyjä kirjeitä ja lausuntoja oli yhteensä 423. Toimistossa kirjoitettiin 26 yhteensä 518 pykälää sisältänyttä toimikunnan pöytäkirjaa sekä 25 teknillisen jaoston yhteensä 457 pykälää käsittänyttä pöytäkirjaa. Lisäksi kirjoitettiin puhtaaksi ja monistettiin kaikki työmaakokousten, vastaantottotarkastusten ja lopputarkastusten sekä vuositakuutöiden tarkastusten pöytäkirjat. Riidattomia asuntotuotantotoimikunnan hyväksymiä laskuja maksettiin rahatoimiston välityksellä yht. 2 068 kpl.

Yhteenvedo kiinteistöviraston tuloista ja menoista

Varsinaisia menoja varten kiinteistölautakunnan käytettäväksi oli talous-

arvioon merkitty 47 513 049 mk. Lisäksi myönnettiin lisämäärärahoja tai ylitysoikeuksia 1 094 329 mk, joten määrärahoja oli käytettävissä kaikkiaan 48 607 378 mk. Tilien mukaan käytettiin kaikkiaan 47 414 488 mk, joten säästö oli 1 192 890 mk.

Varsinaisia tuloja oli kertomusvuonna talousarvioon merkitty 59 422 292 mk. Tilien mukaan nousivat tulot 60 596 946 mk:aan.

Pääomatuloja olivat tonttien ja maa-alueiden sekä entisen Ryttylän koulukodin kiinteistöjen myynnistä saadut tulot ja korvaukset katumaasta sekä kadun ja viemärin rakentamiskustannuksista.

Talousarvioon oli merkitty kiinteistölautakunnan osalta pääomatuloja kaikkiaan 7 264 000 mk, josta summasta 7 milj. mk oli arvioitu saatavan maa-alueiden myynnistä. Tuloja kertyi kertomusvuonna 10 110 085 mk, josta summasta tonttien ja maa-alueiden myynnistä 9 850 085 mk. Sekalaisissa pääomatuloissa oli merkitty 5 milj. mk kertyväksi korvauksena katumaasta sekä kadun ja viemärin rakennuskustannuksista. Näitä tuloja kertyi kertomusvuonna 7 155 949 mk.

Pääomamenot. Kaupunginvaltuuston käytettäväksi kiinteistöjen ostoja varten sekä kiinteistölautakunnan käytettäväksi pieneköjen kiinteistöjen ostoa varten oli talousarvioon merkitty yhteensä 17 100 000 mk sekä muita pääomamenoja varten 356 100 mk. Tilien mukaan käytettiin kiinteistöjen ostoihin yhteensä 13 789 781 mk ja muihin pääomamenoihin 256 074 mk.